

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 „
Negyed évre . . . 3 „
Egy szám ára 20 fill.

Hirdetések
és nyilvántartási közlemények
jutányosan közöltnék.

VÉGVIDÉK

Politikai hetilap.

Szerkesztőség

és
kiadóhivatal
Gromon-utca 2. sz. a.
Wittigschlager K. czégnél

Közlemények, előfizetési és
hirdetési díjak, úgy a lap
szétküldésére vonatkozó
panaszok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő:

Feymann Gyula
ügyvéd.

Hirdetések

Wittigschlager K. könyvkereskedésében is felvételnek
Gromon-utca 2. szám.

HALLELUJA!

„1. Szombat elmúltával szürkületkor
pedig, mely a hét első napjára virrad, el-
jőve Mária Magdolna és a másik Mária meg-
nézni a sirt.”

„2. És ime nagy földindulás lőn; mert
az úr angyala leszáll az égből és odajárul-
ván, elhengeríté a követ és ráüle.”

„3. Vala pedig az ő tekintete, mint a
villámlás és ruhája, mint a hó.”

„4. Tőle való féltükben megrettegének
az örök és lőnek mint a holtak.”

„5. Felelvén pedig az angyal, mondá
az asszonyoknak. Ne féljete ti; mert tudom,
hogy Jézust keresitek, ki megfeszítettet.”

„6. Nincs itt mert föltámadott.”

És azóta egyszer ezer és többször száz
esztendő mult el és eljön ez évforduló újra
és megkondulnak a néma harangok a gyász
után és hangzik a milliók ajkán a dicsőítő
szó: Halleluja! . . .

A kis kápolnától, Róma Szt. Péter
templomáig . . .

Betellik ünnepélyes hangulattal az em-
berek lelke a rozszant kunyhótól a diszes
pallotáig . . .

Nem képzelek magaszosabb ünnepet a
Husvétünnepénél, nem találom a világ törté-
net lapjain nagyobb fordulópontot, annál,
hogy Jézust élt, meghalt és feltámadott.

Rabszolgák seregét látom, amint véres-
verejéssel áztatják a földet, hogy felépít-
sék a hatalmasok palotáját, amint kidőlvé
a nehéz munkából eladják, megölik őket . . .
Amig Róma ifjúsága gögös lustaságában,
tétlenségben dobzódszban, erkölcstelenségben
töltik napjaikat . . . És pazarolják őseiktől
jutott kincseiket. Amikor az egész földön
az úri göggel párosult kegyetlenség járta,
amikor a féktelenségig fokozott inyenczség

örültséggel határos dolgokat követett el, ak-
kor jelenik meg a szerény lélek, hogy hal-
almas egyéniségével az egész emberiséget
megváltoztassa, hogy az inyenczségből ön-
megtagadást, a vad kegyetlenségből szere-
tetett varázsoljon.

Ellentéte volt korszemlének, ellenke-
zésbe kellett jönie-e a tömeggel, tehát meg-
kellet halnia.

És ő türelmesen hajtá meg a fejét a
szenvedések előtt, meghalt, annélkül, hogy
élete mentéséért egy mozdulatot tett volna;
pedig ne feledjük, — ember volt.

Nagygyá tette a bűn, nagygyá a szere-
tet, melyet hirdetett. Meghalt, mert érezte,
hogy az ő halála föltámadás leszen.

Valjon változott-e világ azóta? Valjon
bűn-e, mit ma bűnnek hirdett a tömeg?
Valjon igazság-e az, mit a tömeg annak
nevez?

Emberek vagyunk . . .
Istenek csak ritkán kerülnek hozzánk.
De ha kerülnek, végig kell járniok a golgo-
thát, mert itt mi itélünk.

De a nagyoknak halála után visszatér a
lelke és betölti az emberek lelkét évezre-
dekre — mindörökké.

Talán a lét és keletkezés törvénye az,
hogy egynek alakban változni kell, hogy be-
löle, töle változzék meg más. Olyan ez, mint
a nagy természet kémiai laboratóriumok
törvénye: Bomlik egy, lesz ezernyi más —
ki tudja: arany miből leszen? . . .

És változott a világ: „A falernói
bortól szédült fők halántékain ingadozó vi-
rágkoszorúk s az ember hussal táplált ángol-
nák párolgó tálakban”, eltűntek az asztal-
ról, helyette „kenyérrel” táplálkozik az ember.

„Jordán partjain egy leigázott nemzet
hallgatja a tanítást”: Egy atyának fia vagy-
tok, szeressétek egymást. Mindnyájan egy-
formák és egyenlők vagyunk . . .

És a kegyetlenség jelvénye a kereszt a
szeretet symbolumává változik.

És igéi, mintha szárnyra keltek volna,
betölték a levegőt, beszivta az ember és le-
rakodék lelkére.

Azóta évszázadok sűrűn multak el, a
feltámadott alakja egyre nő a világ végez-
téig . . .

Ki az, ki tisztelettel, szeretettel nem
gondol reá, ki az, ki nevére nem emeli meg
kalapját: szeplőtlen, botlás nélküli volt élete,
nagy volt, legnagyobb az eddigi nagyok
között.

Félre most tehát a diszomnanciával,
ma ünnepelünk; vegyüljünk a hívők közé
és énekeljünk mi is. Mintha a lelkünk köny-
nyebbülne, mikor velük zengjük, hogy:
Halleluja! . . .

Tisza Kálmán †.

A nyüzsgő élet gondtalan zajába belé-
szól az a kegyetlen kaszás ki nem ismer
kegyelmet, nem kimél nemzetet, ledönt na-
gyot épügy a mint hogy véget vet a pa-
ránynak.

Egy óriási tölgy vesztette el feje koro-
náját, derekában elvágva ledült s az enyé-
szet örök birodalmának visszaadta azt a mi
benne mulandó volt, a mi por és hamu alak-
jában kell, hogy megtermékenyítse e haza
drága szent földjét.

Porladás és megsemmisülés nyomán a
nagy veszteségét sirató nemzeti lélek nyilat-
kozik meg egy nagy ember ravatalánál.
Pártkülömbőség nélkül hajtja meg zászlaját
az érző magyarság ösztönszerűen, mielőtt
még Kló múzsája részrehajlatlan bírálatát
megalkotta volna.

A dicsőség babérkoszorúját leteszi arra
a ravatalra, a melyben egy minden ízében
magyar nemzeti nagyság az örökkévalóság-
gal ölelkezik.

TÁRCZA.

Krisztus keresztjén . . .

Krisztus keresztjén
Az van felírva,
Hogy az igazság
Nem vesz a sirba!

— Örvendjen, akit
Bántalom ér,
Ha szive tiszta
Lelke fehér!

Krisztus keresztjén
Az van felírva,
Hogy a szeretet
Nem vesz a sirba!

— Mind e világ bár
Éltedre les:
Csak te bocsáss meg,
Csak te szeress! . . .

Csak te bocsáss meg
A gyűlölknek,
S oszd szét a szived
A szenvedőknek!

— Megmozdult a kö
Sirja felett . . .
Örökké való
A szeretet!

Szabolcska Mihály.

Egy régi husvétí történet.

Nagy vigassággal mulatozással ülték meg eleink
Husvét ünnepét, és a régi világban már úgyszólván
a nagy hét szerdájától kezdve ünnepeltek.

Erre enged következtetni egy régi, latin nyel-
ven megjelent ujság, az Ephemerides Budenses, a
melynek aprilisi első rovata elmond egyetmást a
régí urak mulatozásairól.

Politico-litteraria volt ez a néhai való ujság
és Somsich Lázártól közöl Komoly husvétí verseze-
tet a szemöldök-írásán.

Hajdan a tóranu világ is nagy mulatságokat
csapott a sátoros ünnepeken s híres mulatságok estek
Szabolcsban, Zemplénben. Utóbbi vármegyében
különösen a harminczas években volt vig élet, mi-
kor a Hohenzollern cheveaux-leger ezred állomáso-
zott ott.

A tisztikarban tulnyomóan sok előkelő magyar
család fia szolgált, a kik különösen ünnepek alatt
kastélyról-kastélyra meuve óriás dárídókat csaptak.
Különösen Töketerében, Andrassy Károlynál estek
nagy mulatságok, a hol akkortáiban még a grót
anyósa, az öreg Szapáryné parancsolt.

Történt egy ilyen husvétí alkalommal, hogy
nagy bábra készülődtek Terebesen. Az ezredes az ez-
red zenekarát is odakölesönözte (akkor még a lovas-
regementeknek is volt) és valóságos hintóáradat hőm-
pölygött a Szapáry-kastély felé.

A tiszték már hetekkel előre elosztották maguk
közt, ki mivel nyitja meg a bált, a háziasszonyokkal
való első táncz tisztességét az általános kedvelt
nagy gavallér, Vay Péter kadétnak hagyva.

Mikor társai elindultak, Vaynak még valami
dolga akadt, de biztatta társait, hogy elérí ő majd
őket vármegyeszerte híres fakóján. A többiek azon-
ban már mind bekocoztak a terebesi kastély udva-
rára, mikor még Vay Péternek hire-pora sem látszott.

A kontra-tánczra is fölálltak a nagyteremben,
a regiment trombitása megfújta a beharangozót, de
az Andrassy Károlyné tánczosa csak nem érkezett.

A terembe egy szűk, keskeny csigalépcső vezet
fel. Innen egyszerre csak pokoli dobogás, csato-
gás hangzott, s egy pillanat mulva a tajtéktől lepett
fakón Vay Péter jelent meg a teremben.

A kadétek vivatoztak.
Vay a sorba állt, és éppen a kellő időben kezd-
hette meg a tánczot. Ámde az öreg Szapáryné na-
gyon megnehezelt, s panaszkodott az ezredesnek,
hogy az ő termeibe ne engedje lóháton járni a tiszté-
ket.

Miután azonban Vay Péter kijelentette, hogy
másképen nem valhatta volna be a szavát, egy kis
szobaaristomnál nagyobb baja nem történt.

De Zemplénben sokáig híre volt a terebesi hus-
vétí balnak és a terembe való föllovgálás egész is-
kolát csinált. Tíz-husz évig hol Erdőbényén, hol
Ránkon s a többi divatos fürdőkhben minden nemes
urfi megcselekedte ezt, ha azt akarta, hogy gavaller-
nak tartásák.

Történtek aztán némelykor humoros esetek is,
amelyeket a néhai való jó öregek pontosan föl je-
gyeztek annáleszeikben.

Nagy volt erényeiben, nagy hibáiban, nagy cselekedeteiben, nagy tévedéseiben.

Nagyságát ellenségeinek sokasága és barátainak véghetetlen száma egyaránt hirdeti. Porhüvelyé eltűnik a föld színéről, de alkatasai, a jök és roszak egyaránt maradandók s állagukban a név halhatatlansága az idők rohanó árjának horizontján a dicsőség verőfényében megtszult.

Nem vághatunk a történetíró dolgába; nem méltatunk; dicsénekekre nem nyilik ajakunk, mert politikai ellenfelei voltunk; de gáncsolni sem gáncsolhatunk, mert hazafias szent meggyőződés vezette helyes és téves tetteiben egyaránt.

Testünket és lelkünket kegyetlen fájdalom járja át, az érző kebel ösztönszerűen kesereg a haza óriási veszteségén, a mely még soká igen soká fogja fülünkbe zúgni, bugni gyászosan, hogy meghalt Tiszza Kálmán.

A 72 éves nagy államférfiu, kit utóbbi napokban csak az orvosi tudomány tartott életben, virágvasárnap reggel 7 órakor halt meg Budapesten.

A gyászír gyorsan terjedt nemcsak a fővárosban, hanem a villamosság útján az egész országban mindenütt őszinte mély részvétet kelte.

Ő felsége a király a gyászír vétele után nyomban a következő táviratot intézte gróf Tiszta Istvánhoz:

Mély meghatottsággal vettem édes atyja elhunytának híret és teljes szivből osztom a család és az ország gyászát. A boldogult államférfiuban kedvelt híveimet veszítém el, akinek emlékét a siron túl is mindenkor hálás kegyelettel fogom megőrizni.

Ferenc József.

A családhoz tömérdek, igen meleg hangu részvét-távirat érkezett.

Vilmos német császár a bécsi németországi nagykövetség útján fejeztette, ki mély részvétét.

A gyászszertartás kedden, márczius 25-én délután 3 órakor volt, mely után a boldogult hült tetemeit Gesztre szállították és szerdán a családi sírboltban örök nyugalomra helyezték.

Pancsova monográfiája.

Édes hazánk ezer éves történelmi eseményekben töltenél gazdag multjában az egyes városoknak, melyek egy-egy vidéknek voltak gőcpontjai köztudomásulag fontos szerepök volt.

Magyarország történetét a legrészletesebben tárgyaló művekben azonban az egyes városokról csak annyiban történik megemlítés, a mennyiben azok hatása valamint az ott lefolyt történelmi események a nemzet, az egész ország történelmi alakulására befolyással bírtak.

Ezen általános értékű történelmi tényeken kívül azonban minden városnak földrajzi fekvésénél, a lakosság mindenkor hajlamainál és foglalkozásánál fogva speciális multja és jelenje van, a melynek rendszeres és részletes megírása legtöbbszörre köteletre szokott terjedni.

A magyar városok alapításának, gyarapodásának, kulturális és gazdasági fejlődésének megírása

monográfiákban különösen a milleniumi év óta kezd nagyobb lendületet venni.

Vármegyék és városok az ezeréves mult és az ősök emléke iránt való kegyelet adóját sorban rojják le azzal is, hogy történelmi eseményeket írásban és képekben megörökítették s földjük és tűzhelyük történetét megíratták. Az utolsó 10 év alatt legalább 25—30 nagyobb monografia készült el.

Pancsova város történetének megírására a 80-as évek második felében tette meg a város közönsége az első lépést akkor, mikor néhai Vizolyi Zakariás volt főgymnasiumi tanárt bizta meg a város monográfiájának megírásához szükséges s a különböző levéltárakban feltalálható anyag gyűjtésével. Egy pár száz forintot költöttek is ezen célra, de Vizolyi halálával a monografia ügye is meghalt és eltemetett a városi levéltárban.

A tetszhalottat most feltámasztani készülnek. Magán ember akarja Pancsova város történetét megírni, mely városunk exponált fekvésénél, a török hódoltság idejében itt lefolyt harcoknál fogva is vendkívül érdekfeszítő és tanulságos lehet csak.

A Wittigschlager K. könyvkiadó cég fogja városunk gazdag történetét kiadni külön német és külön magyar kiadásban.

A monografia megírására Böhm Lénártot, Fehértemplom monográfiájának jó nevű íróját s ezen város volt polgármesterét nyerte meg.

A kiadó cég, mely az adatgyűjtést tetemes anyagi áldozattal eszközölte, megérdemli, hogy vállalatában e város minden fia, minden polgára és volt lakója, de különösen a város is erkölcsi és anyagi támogatásban részesítse annyival is inkább, mert kiváló jó hírneve biztos garantiát nyújt arra nézve is, hogy a történelmi mű kiállítása is minden igényt ki fog elégíteni.

Bővebb tájékoztatás céljából az alábbiakban közöljük a kiadó tulajdonos előjegyzési felhívását.

Előjegyzési felhívás.

Alulírott kiadásában legközelebb megjelenik

PANCSOVA

Törvényhatósági joggal felruházott város

MONOGRAFIÁJA.

IRTA:

BÖHM LÉNÁRT.

HÁROM KÖNYVATÚ TERVRAJZZAL.

TARTALOMJEGYZÉK:

I. rész: a város multja.

Előszó. Bevezetés. I. Ókor és népvándorlás. II. Az állami rend megszűrérdulása. III. Növekvő törökvesz. IV. Pancsova a féldold uralma alatt. V. Pancsova politikai újjalakulása. VI. A reformáció kora és a török hadjáratok. VII. Pancsova mint katonai község. VIII. Az 1848-49-iki mozgalmak. IX. A reakció korszaka. X. A határvidék felosztása. XI. Pancsova törvh. joggal felruh. város. XII. A legújabb események

II. rész: a város jelene.

XIII. A város neve, pecsétje, czimere. XIV. A város fekvése, kiterjedése és talajviszonyai. XV. Klimatikus és egészségügyi viszonyok. XVI. A lakosság. XVII. Vallási viszonyok. XVIII. Közigazgatás, adózási viszonyok, hatóságok. XIX. Tanintézetek. XX. Gyárpar, kereskedelem és kisipar. XXI. Közlekedési eszközök. XXII. Jótékonykezelti intézmények. XXIII. Szellemi és társadalmi élet. XXIV. A város látóképe. Mellékletek.

Előleges jelentés.

Virágzó szülővárosunkat, Pancsovát, Dél-magyarország azon városai közé kell számítanunk, melyek a mai napig még nem rendelkeznek gazdag történelmi multjoktat czélszerűen tárgyaló monografiával. Városunk ugyan ily mű megírásának érdekében annak idején jelentékeny lépéseket tett, azonban ezen szándék kivételét a körülmények hatalma mindezeideig meggátolta. A felmerült különböző nehézségekhez nagy mértékben hozzájárult azon körülmény is, hogy a városi levéltárban feltalálható okiratok, a lezajlott török háborúk pusztításai folytán, alig egy századdal nyúlnak vissza a multba, s így a mű megírásához szükséges forrásmunkák javarészt „külvülről”, vagyis idegen, közbe-közbe távol fekvő levéltárakból kellett beszerezni, a mi a mű megírását megnehezítette s tetemesen megrágitotta.

Ezen Monografia írója — ki tudvalevőleg már negyven év óta foglalkozik Délmagyarország történelmi anyagának feldolgozásával — ezáltal a legjobb és legrikább források igénybevételevel fádadozott azon, hogy színekben gazdag s mégis szorosban történelmi leirással hű képét adja városunk események gazdag multjának, mely e tekintetben még — úgyszólván — teljesen ismeretlen, és pedig a legrégibb idők től kezdve a jelen-korigi ebben az aránylag szűk keretben a város nyilvános és társadalmi élete minden részleteiben tárgyalagos feldolgozást nyer.

A mű két évezred időszakát öleli fel s ezen világtörténelmi korok hű leirását tartalmazza; de emellett emlékkönyvül szolgáló öregek, ifjúnok egyaránt, rangkülönség nélkül. Emlékkönyv lesz ezen mű, mely lelkünket felbuzdítja, hazafias érzelmeket gerjeszt bensőnkben dicső elődeink nagy tetteinek felidézésével, és bizonyára örömmel üdvözik a szülővárostól távol élő földieink, és a történelmieemények iránt érdeklődő hazatitaink is, különösen, mivel számos, eddig még csak kevésbé ismert, avagy egyáltalában ismeretlen oly események fogják gazdagítani, melyek a művet nemcsak rendkívül érdekessé teszik, hanem egyben tanulságos és szórakoztató történelmi munka jellegével ruhazzák fel.

Ami pedig a Monografiának úgyszólván kétséget kizárólag jelentékeny sikert jósol s a művet minden irányban époly kitűnő, mint nemesen szórakoztató olvasmányá teszi, arról kezeskedik azon körülmény, hogy Pancsova Monografiáját Böhm Lénárt, a délmagyarországi historikusok általánosan ismert nevezte irta, ki ép oly sokoldalú kutató, mint kitűnő elbeszélő híreben áll. Nem hiába tartja őt a közvélemény minden körben a népies hagyományok kikutatásában speczialistának, sőt mesternek az eddig ismeretlenül maradt érdekes történelmi események és személyek felderítésében és feltárásában, melyekben a könyv minden bizonyára nagyon gazdagnak ígérkezik.

A tetszetős írásmódor nagy forrásgazdagság mellett, a szerves fejtegetés, az esctetésnek logikus, világos és könnyen áttekinthető módja, az érdekes és szebbnél-szebb részletek hihetetlen sokasága, melyeket aránylag csekély terjedelmű keretbe beleilleszteni az író mesterileg képes, mindezen tulajdonságok a szerző összes irodalmi munkáit kedvelt olvasmányává tették még a legfinomabb ízlésű olvasóközönség körében is.

Pancsova város Monografiája, mely körülbelül 25 ív terjedelemben, nagy nyolczadrét alakban (két rész egy kötetben) fog megjelenni és teljes személy-

1815-ben, mint ahogy akkoriban szokás volt, német szóra több uri lányka volt cserében a szepességi Toporcson Wieland előkelő birtokosnál.

Hogy a leánykák minden divatozó tudományban, a spinéten való játszásban és a francia nyelvben is folytassák a kurzust, Wielandné Bécsből hoztatott kitűnő nevelőnt melléjük.

Fräulein Leopoldine nehezen szokott hozzá a Szepesség rideg magányához, a mely akkor még éppen a világ végén valónak látszott lenni, és három hét is beletelt, míg megfordult Bécsből a pósta. Azonkívül módfelett félt a szegénylegényektől és három hédig mindig cipőben hált, esetleges futásra készen.

Tavaszkodni kezdett, mikor a Fräulein, Leopoldine egy kicsit megbarátkozott a viszonyokkal, sőt megis szerette az otthonát s a háziakkal egyetemben készült a husvétra.

Wielandné már péntekre készítette a kalácsot, mert tudta, hogy nagyszombat délutánján megkezdődik a vendégjárás, a mikor egymásután gurulnak be majd az óriás, nehézkes utazó-batárok, robognak elő postásipót fújó kocsisaikkal könnyű fétonban a sárosi gavallérok.

Mindenki sietett, takarítottak, készülődtek, enni sem értek rá egyformán a háziak.

Leopoldine, aki nagyon éhes volt, hirtelen megfogott egy barna-piros kalácsot, leszelt belőle egydarabot, nagy mohón nyelte el. Amde csakhamar fildokolni kezdett, kéktült, zöldült, és akárhogy ütötték is hatát az elősiető eselések és családtagok, vége lett a szegény német leánynak.

Doktor nem igen volt kéznél, hát csak úgy mult ki ebből az árnyékvilágból. Wielandék meg eltemetették szép tisztességgel. Még a gyűrűjeit, meg

a drága, gyémántos karkötőjét is vele adták. Kedves emléke volt a szegénynek. Valami öreg udvari tanácsosnétől kapta, a kinek fölolvastott mindíg, még otthon, Bécsben.

Enyhe tavaszi éjszaka volt, épen Husvét napjának éjszakája, mikor szegény Leopoldine ott fektűt már a földben, és a holdvilág szépen rásütött a frissen hantolt földrakásra.

Egyszere csak halk léptek hangzottak, s egy magas, vállas férfi, ásóval, kapával fölfegyverkezve állt meg a sír mellett.

Nagyhamar bontani kezdte a hantokat: a laza föld engedett és rövidesen előtűnt a fekete deszkakoporsó. A férfi, Wielandéknak a francia háborút végigharcolt udvarosa, olyan közönyösen feszítette neki ásóját a koporsónak, miutha ez lenne a minden-napi kenyere.

Azoknak a régi katonáknak semmi se volt egy holttest. Százat is kifosztottak az asperni meg a lipcei csatatéren. Az udvaros aki látta Leopoldinet kiterítve, úgy gondolkodott, minek neki a sok arany holmi a másvilágon.

Le is szedett róla mindent hűségesen, de amint vissza akarta fektetni, nagyot zökkent a test és egy darab kalács esett ki a szájából. Utána csakhamar kinyitotta szemét szegény nevelő, s látva borzalmas helyzetét, elkezdett kiabálni és futott teljes erejéből.

A kertészlakhoz szaladva, megzörgette az ablakot. De amint a zajra elősiető jámbor morva kertész meglátta, egymásra kezdte magára hányni a keresztet: — Minden jó lélek dicséri az Urat!

Befordulva pedig utasította a felségét, mondana egy Miatyánk-ot a szegény guvernante — kisaszonnyért, aki, mint illik minden jóra való halottnak,

harmadnapra visszajöve, hogy megköszönje a vele történt fádadozásokat.

Az azonban Leopoldine nem érte be az imádkozással. Lenge, koporsós toalettjában, reczés harisnyájában mód nélkül fázott a hűvös, tavaszi éjszakában. Hogy nem nyert bebocsátást, nekiindult az urasági háznak, ahol szerencsére a háziurral találkozott.

A szepesi meg a sárosi urak már akkor is nagyon fölvilágosodottak voltak. Csupa aufklárista, meg illuminátus. Girálton, részben meg Kassán forgatták a kalapácsot.

Wieland nem is ijedt meg. Bebocsátotta Fräulein Leopoldint, aki szép sorjába elmesélte aztán csodálatos megmenekülésének és a halálból való visszatérésének a történetjét.

Harmincz évig élt és tanított meg ezután az eset után a derék kisasszony, de a Szepességben fogytig a föltamadt nevelőnekek neveztek, s ezzel a czimvel írta meg ezt a csodálatos történetet egyik neveltje: B. Amália is a naplójában, amely kelt: Im Jahre des Heiles 1815...

Piros tojásokat ajándékoztak akkor a lányok, szagos vízzel locsolkodni jártak az ifjak, a kik olajszinű kvekkert viseltek, Erbiát olvasták és nagyon szerények voltak.

Ma már mindez nem módi. Ma szecsessziós minden és a divatos emberek első sorban nem maradnak otthon husvétkor, utazik mindenki. Némelyek családostól, de a legeslegdivatosabbak úgy, hogy külön az ur és külön az asszony. Fut mindenki az otthonától, mert talán nincs is ma már, csak kevés embernek, olyan igazi édes otthona, mint dédapáink idejében, a kik megszentelték az ünnepet és megadták Istennek, a mi az Istené.

Gróf — y.

és helységnévtárral lesz ellátva, a három tervrajzzal együtt előfizetés útján 5 koronába fog kerülni, bolti ára később magasabb lesz.

Pancsován, 1002. március havában.

Hazafias tisztelettel

WITTIGSCHLAGER K.

kiadótalajdonos.

Az áll. felsőleányiskola estélye.

A m. kir. áll. felsőleányiskola jelenlegi és volt növendékei lelkes buzgalommal készülnek április hó 5-én rendezendő jótékonyestély estélyükre.

Tanulnak, próbálnak és énekelnek szorgalmasan és kitartással, hogy az estély válogatott műsorának minden egyes számát minél tökéletesebben előadhassák.

És meg vagyunk győződve, hogy vállalkozásuk a rendező, fáradhatatlan tantestület tapasztalt útmutatása mellett minden tekintetben fényesen sikerülni is fog.

Nemcsak hangverseny, szavalás és műkedvelői előadásból álló műsora van kilitásunk, hanem tényleg Pancsován és tudunkkal hazánk egyik vidéki városában sem előadott és a magyar mitológiából merített egyik jelenetet is fogják korhű jelmezekben szeméink elé varázsolni.

Még megemlítendőnek tartjuk, hogy a rendező gyöngéd női kezek fáradozásukkal a jótékonyestély eltarán is akarnak áldozni az által hogy az estélyi tisztajókedelmek egy részét szegény iskolás gyermekek pancsovai népkonyhájára, másik részét a tanítók országos Eötvös alapja javára fogja fordítani.

Ezek után teljes megnyugvással és a legméllegbben ajánljuk az estélyt városunk polgárságának figyelmébe, annyival is inkább, mert az iskola nálunk a legtrikábbban apellál az áldozatkészségre, de különösen azért is, mert az iskola fáradozása és gyermekeik szorgalma biztos záloga az erkölcsi sikernek, az pedig megérdemli az anyagi támogatást. Hisszük, hogy ez el nem marad.

Az estélyi műsora a következő:

1. „Rege a csodaszarvasról.”

Irta Arany János, zenésítette Stojanovics Jenő. Korhű jelmezekben énekl:

Hunor	Filipovics Vukozsava növendék.
Magyar	Murgu Ibolyka k. a.
Bajnokok {	Cohen Róza k. a. } növendékek.
{	Wrana Hilda }
{	Schauer Katalin }
Leventék és {	A felső leányisk. növendékei és
tündérek {	Plohn Paula k. a.
{	Berkovics Lea k. a.
{	Goldberger Ilona k. a.
{	Schaffer Ilona k. a.

2. Részlet Arany János „Toldi Szerelme” I. énekéből. Szavaja: Koko Vera II. oszt. tanuló.

3. Monolog. Előadja: Stern Alice k. a.

4. „Fantasie Impromptu” Chopintól; zongorán előadja: Gröber Mariska k. a.

5. Csiky Gergely:

„A nagymama”

czimű vígjátékban I-5 felvonása.

SZEMÉLYEK:

Szerémi grófné	Lambrecht Péterné úrnő.
Ernö unokája	Seemayer Károly úr.
Órkényi Vilmos báró	
nyug. ezredes	Halmay Mária úr.
Kálmán } rokonai	May Róbert úr.
Piroska }	Goldberger Ilona k. a.
Timár Karolin nőnevelő	
intézet tulajdonosa	Scherter Hermin k. a.
Mártha	Gramberg Nina k. a.
Tódorka Szilárd, tanár	Rechnitzer István úr.
Langó Seraphine nevelőnő	Bach Elvira k. a.
Kosztá, nyug. ev. tábori	
lelkész	Stern Leó úr.
Balsay Flóra	Cohen Róza k. a.
Peredy Janka	Berkovics Lea k. a.
Eörsi Vilma	Sztodola Lujza k. a.
Vilkey Berta	Markovics Zsófia k. a.
Aba Margit	Medzihradsky Anna k. a.
Keresztúri Katicza }	Kapamadzija Mariska k. a.
Galambsóné, a grófné }	
gazdasszonya	Szabó Matild k. a.

Kezdet: 7¹/₂ órákor. Helyárak: I—V. sorig 2 kor. 40 fill. VI. sortól 1 kor. 60 fill. Deák hely (ülöhely) 60 fill. Allóhely: 80 fill.

Jegyek elővélthetők Wittigschlager K. úr könyvkereskedésében. Felülfizetések közzététel végett.

Külön meghívók nem küldetnek s z é t.

Előfizetési felhívás.

Április hó elsejével új előfizetést nyitunk lapunkra.

A „Végvidék” előfizetési ára:

Egész évre 12 korona.

Fél évre 6 korona.

Negyed évre 3 korona.

Kérjük azon tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése március hó végén lejár, hogy azt mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadást álljon be.

H I R E K.

A husvéti ünnepek alkalmából boldog ünneplést kívánunk tisztelt olvasóinknak.

— **Husvét a templomban.** A r. kath. templomban, ma husvét vasárnapján a reggeli mise után történik meg az étel szentelése; 1¹/₂ órákor német szent beszédet mond Brogány Kálmán hitoktató, 10 órákor nagy mise segédlettel, délután 3 órákor könyörgés. — Husvét hétfőn 1¹/₂ órákor a magyar szentbeszédet tartja dr. Csütörtök Arnold hitanár, utána nagy mise és délután 3 órákor könyörgés lesz.

— **Személyi hir.** Mattanovich Adolf polgármester szerdán Budapestre utazik.

— **Halálozás.** A senkit nem kímélő kérlelhetlen halál megint megkövetelte a maga áldozatát. Bár nem váratlan mégis megdöbbentő volt az a gyászír, mely mult vasárnap délután futótűzként terjedt el városunkban s ószinte mély részvétet keltett palotában és kunyhóban egyaránt Vozáry János született kislaludi Kisfaludy Gizela úrnő alig néhány heti szenvedés után 53 éves korában megszünt élni. A szerető hitvesnek, a gondos anyjának, az árvák, özvegyek és igazi szegények istápolójának nemes szíve megszünt dobogni.

A boldogult, ki február elején még a népkonyhában szolgálta ki a szegény gyermekeket, a pancsovai róm.-kath. nőegyletnek éveken át elnöke volt s mint ilyen kiváló tevékenységet fejtett ki. Nemes szíve, mindenkiel való szeretetre méltó előzékenysége előtt meghodolt az egész város. Tisztelte, szerette őt gazdag és szegény egyaránt.

Temetése, illetve a holttest beszentelése hétfőn délután ment végbe a Jenő-herceg utcái gásházában. Jóval a gyászertartás megkezdése előtt a kir. törvényszék, járásbíró és kir. ügyészség testületileg jelent meg, kiknek nevében Medzihradsky Mihály törvényszéki bíró meghatározott szavakban fejezte ki részvétét a mélyen sujtott férjnek Vozáry János törvényszéki elnöknek. Kiss Mór ügyvéd a szintén testületileg megjelent ügyvédi kar részvétét tolmácolta. A róm.-kath. nőegylet nevében Feymann Gyulané alelnök, az izr. nőegylet nevében pedig Máty Márkné fejezte ki a küldöttségileg képviselt nőegyletek részvétét.

A család koszorúin kívül még számos koszorú borította a ravatalt. Koszorút tett a kir. törvényszék, kir. ügyészség és kir. járásbíró; a pancsovai ügyvédi kar gyönyörű élővirág koszorúja a következő feliratot viselte: Vozáry Jánosné Ó Nagyságának, a Pancsovai ügyvédi kar, a pancsovai róm.-kath. nőegylet felejtethetetlen érdemes elnökjének, a pancsovai izr. nőegylet a legnemesebb hölgynek, a felejtethetetlennek Tordaiék, Letzter Guszt. M. Hoffmann.

A gyászertartást déli 1¹/₂ órákor végezte Muzits Sándor plébános. A beszentelés után az óriási gyászmenet a Temes-parti állomásra indult, a Gromon utcán, Erzsébet téren és János utcán végig, hol sűrű sorokban állott a résztvevő közönség s a halotti menet irányában az üzletek zárva voltak.

A vasuti állomáson a kopsorú ismételt beszentelés után a vasut emberei vették át, hogy a két órákor Temesvárra induló vonatra elhelyezzék.

A temetés melyen Jánosy Ferencz és Tengler Jakab bírák a kir. törvényszéket, Feymann Gyula ügyvéd pedig a pancsovai ügyvédi kart képviselte, kedden délután ment végbe a temesvári családi sírboltban.

— **Adományok a népkonyhának.** Az iskolás gyermekek népkonyhájára javára adományozott a helybeli honvéd tisztikar 24 koronát, dr. Gonda Mór úrnő 4 kgrm diót, 1 kgrm cukrot és 1¹/₂ kgrm mazsola szőlőt, Herzog N. úr 50 drb. tojást. Fogadják az elnökség halás közönségét.

— **Nagy hangverseny.** A budapesti zene-akademia jeles tanárnője Maksimovics A. úrnő zongoraművész nő általunk már jelzett hangversenyét április hó 3-án tartja meg Konyovics J. k. a. hegedűművész nő közreműködése mellett a „Trombitás” szálló nagytermében. Mindkét kiváló művész nő játékaról a fővárosi kritika mindig az elismerés hangján szólt a miatt is műpártoló közönségünknek élvezetes zeneestélyre van kilitása. A hangverseny válogatott programja a következő: 1. Chopin: „F.-moll Fantasie” előadja Maksimovics A. úrnő. 2. Vieuxtempo: „E-dúr hegedű-hangverseny, I. tétel”, előadja Konyovics J. k. a. 3. Tausig: „Csak egyszer élünk”, keringő előadja Maksimovics A. úrnő. 4. Vieniawsky: „Legenda”, előadja Konyovics J. k. a. 5. Liszt: „Rhapsodie Hongroise” 14. sz., előadja Maksimovics A. úrnő. 6. Hubay-Bizet: „Carmen”, előadja Konyovics J. k. a. — Kezdet este 8 órákor. Helyárak: számozott ülések 3 korona, a többi ülések 2 korona. Jegyek előre válthatók Popovics, Nádor és társa kereskedésében. Külön meghívók nem küldetnek s z é t.

— **Ülés a városkázán.** A jövedéki felügyelő bizottság kedden délután ülést tart. A tanácskozás főbb tárgyait képezik: a temesi rév-jog minél jobb értékesítése, a temesi komp vámszabályzatának módosítása és javaslat a Temesi kikötő díjszedési szabályrendelet alkotása tárgyában.

— **A Népkonyha tevékenysége.** A pancsovai népkonyha egyesület ez évi működését január hó 28-án kezdte és március 20-án fejezte be. A 45 nap alap átlag naponta 215 gyermek nyert ellátást, s összesen 9944 adag ételt osztottak ki.

— **Halászaik panasza.** Több halász kérvénnyel fordult a rendőrkapitánysághoz, melyben a vasuti indóház rendező sinein való átjárás megengedését kérik. Az államvasutak ugyanis betiltották a sineket át való közlekedést, mi által a halcsarnok csak nagy

kerülő uton közelíthető meg a Temes felül, a mi nemcsak nagy idővesztéssel hanem egyéb hátránnyal is jár a halászokra nézve. Sajnos a rendőrkapitányság nem segíthet a halászok baján, de a halpiac tartatlan állapota tényleg orvoslást kíván nemcsak a halászok de a nagy közönség érdekében is. Reméljük, hogy a város intézői a korszakalkotó alkotásaik okozta elégedetlenség megszüntetésével mielőbb behatóan foglalkozni.

— **Kettős ravatal.** A könnyörület nem ismerő halál a mult szerdán kettős ravatalt állított fel Harnecker János házában. Apa és fiú egy napon alig 2—3 órai időközben hunyta le örökre szemét. Harnecker Ferencz 40 éves kömüves hosszabb idő óta nyomta kórágját. A mult héten a halotti szent-ségekkel látatta el Harnecker János, a 79 éves apa beteg fiát. Szerdán hajnalban a beteg állapota válságosra fordult, mire az öreg apa orvosért küldött 6 pedig a beteg szobájába akart menni. A küszöbön azon összeröskadt és néhány perc alatt megszünt élni. Szívszélhűdés volt a halál oka. Apa és fiú nem látták többé egymást ezen a világon, mert alig 2 órával későbban a fiú szenvedéseinek véget vetett a halál. A kettős temetés pénteken ment végbe nagy részvét mellett. Nyugodjanak békében.

— **Bicskázó inas.** A mi inasaink ugylátszik megunták a megszokott lármas hazamenetelt az esti iskolából. Feltűnést keltő nagyobb tettekre vágyódnak. A kezdet a mult szerdán este történt meg. Hornung Jakab reménytetjes suszter inas az öklözést nem találta elégségesnek harczias boszújának kielégítésére, elővette hát dikicsét és alaposan hátba szúrta vele Dobreskov Vászta tanuló társát. Még sokra vihethi a jó mákvirág.

— **Megcsipett tolvajok.** Neherer Györgynek megtetszettek Ziffermayer József esztergályos mester kiaggatott kugli bábjai. Nem mintha a kuglizás sportjában kívánta volna magát gyakorolni, hanem azért vitte el, hogy azok árán, 1 k. 40 filléren, egyet mulasson. Csakhogy vesztére adta el a lopott bábuakat, mert a vevő értesítette a meglópt mester, mire ez fejlejtette az esetet a rendőrségnek, ki hamarjában el is csipte a jó madarat. Valatás közben nemcsak ezt hanem egy egész sereg lopást ismert be, melyet a mult évben czinkostársaival elkövetet. A rendőrség a czinkosokat is pártfogásába vette már.

— **Próbáljátok meg mindent és tartsátok meg a legjobbat!** A krónikus hiánytalan tápláltság betegség, mely nem csak az alsóbb néposztályokban van elterjedve, éppen a jobbmodu körökben, kik ugyis általános idegességben szenvednek a gyomoridegek túlingerlése következtében és az emésztőképeség gyengítése, nehezen emészthető inyenczfatatok által és a rendetlen életmód következtében sokszor étvágytalanság áll be, mely rövid idő mulva oka a hiányos tápláltságnak és az ismét alapját képezi különböző betegségeknek, mint vérszegénység, sápkór, gyengeségi állapotok, vagy alapul szolgál más komolyabb betegségeknek. Megkísérlették és szerencsésen sikerült oly fehénye készítmények előállítását, melyek a hiányos tápláltság leküzdésére képesek. Ezek közül az első helyet a Somatose foglalja el, mert ez nemcsak mint sok más ily készítmény lehetőleg kis térfogat mellett magas tápértékkel bír, hanem a tápanyagot oly alakban tartalmazza, mely egyenesen a test nedvei által vétetik fel, a gyengült emésztési szervek igénybevétele nélkül.

— **Állást nyerne.** Az Országos Pályázati Közlöny útján, mely az országban betöltendő összes állásokat közli, állást nyerne: ipari és kereskedelmi, mező és erdőgazdasági és műszaki tisztviselő, községi jegyzők és jegyzőrnokok, nő-tisztviselő, kereskedelmi alkalmazottak és gyakoronokok. Előfizetési ára 1¹/₄ évre 4 kor. Mutatványszámokat 30 fillér beküldése ellenében küld a kiadóhivatal Budapest Rökk Szilárd-utca 27. Álláskeresési beigtatásnál minden szóért 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillér, nyilttérben pedig minden szóért 6 fillér fizetendő, mely hirdetések legkésőbb csütörtökig fogad el a kiadóhivatal.

— **A Horgony Pain-Expeller** igazi népszerű házi-szerré lett, mely számos családban már több mint 32 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csúznál stb.-nél a Horgony Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő, sőt járványkórna minő: a kolera és hányohas-folyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő házi-szer jó eredményvel használtatott az influenza ellen is és 80 f. 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: „Richter-féle Horgony Pain-Expeller” vagy „Richter-féle Horgony-Liniment”-et tessék kérni és a „Horgony” védjegyre figyelni kell.

Közgazdaság.

Szabad-e a gabonát gabona után vetni.

Nálunk sajnos, még nagyon elterjedt szokás nemcsak kisbirtokosnál, hanem a középbirtokokon is, hogy gabonát gabona után termelnek; s ha akad egy-egy tanácsadója a gazdáknak, a kik ezen eljárás helytelenségét kézzelfoghatóan bebizonyítani iparkodnak, rendszerint azon választ nyerik, hogy azt meg nem fogadják, mert hiszen hosszú évi tapasztalataik elég bizonyítékot szolgáltatnak arra, hogy a gabona gabona után is sikerrel termelhető a nélkül, hogy a talaj kimerülne.

Szó sincs róla, lehetni lehet gabonát gabona után termelni, de az már más kérdés, hogy ez az eljárás célszerű és helyes-e?

Mi határozatlan a mellett foglalunk állást, hogy a mennyire a viszonyok engedik, iparkodjunk a termelésben változatosságra, s ne termeljünk gabonát gabona után, mert az megboszulja magát. Hogy miért? Azt az elmondandók igazolják.

Ha mi egy és ugyanazon talajon egy és ugyanazt a növényt éveken keresztül termeljük, elvégre is bekövetkezik az az állapot, melyben földünk fizikailag teljesen elromlik, s melyben még az istállótrágyának forszírozott alkalmazása dacára is a talaj tápanyagaiban nem lesz meg az egyensúly. Elromlik a fizikai állapot azért, mert a föld tömött szerkezetű lesz, s hibás lesz a talajerő egyensúly azért mert a növény mindig csak ugyanazt a tápanyagot vevén igénybe, pl. a gabonaféléknél specialiter a foszfor-savat, a másik két fontos növényi tápanyag a káli és nitrogén feleslegben lesz, s így a növény táplálkozása nem történik szabályszerűen. Igaz ugyan, hogy ezt az egyensúlyt műtrágyák alkalmazásával pótolni lehet; de az is tény, hogy ha már alkalmazunk műtrágyát, annak használatánál is ne járjunk el öletszerűen, hanem a már sok évi hasznos kísérletek eredményei alapján.

Hasonlítsunk csak össze két oly talajt, melyek egyikén a buza buza után kapott helyett, másikon pedig zabosbukkony után; s hasonlítsunk össze a két földnek termését is. Még a laikusnak is fel fog tűnni az a különbség, a mely a kettő között létezik. A buzatarló szántásakor rög után rög kerül felszínre, s a munka nehéz is, meg rossz is, ellenben zabosbukkony, avagy repce után jó szántás esik, s a munka könnyű is, meg jó is. Határozatlan helytelen tehát buza után termelni, mert a buza elvetéseig rendelkezésre álló idő sokkal rövidebb, semhogy a földet kívánatos állapotba hozni lehessen. Kivétel a gabonaneműek egymásutáni termelésénél legfeljebb akkor lehet tenni, ha őszi után tavaszi gabona következik, mert ekkor van még elegendő idő a föld kellő előkészítésére, mert a tél fagyva sokat javíthat a helyzeten.

Hirdetések.

TROPON-SÜTEMÉNYEK a legizletesebbek és a legátlálabbak.

TROPON-CAKES (Biscuits) igen jízú teasütemény, nagy felhárny tartalmánál fogva nagyon tápláló.

TROPON-KÉTSZERSÜLT táplálóból a közönséges kétszersülnél. Tej, kávé, bor mellé a legjobb sütemény egészségesek és betegek számára.

TROPON-KARLSBADI-KÉTSZERSÜLT zsírtalan és azért igen könnyen emészthető sütemény gyöngygyomruak számára.

TROPON-DIABETIKUS-KÉTSZERSÜLT elenyésző cukor tartalma és nagy felhárnytartalma miatt a cukorbetegség legjobb tápláléka.

Minden gyógyszerárban kaphatók.

Uttagazítást ad: **Dr. Röder és Társa,**

Dr. László Frigyes, osztr. magy. Tropon- és táplálót-gyárai
Budapest, VI., Gyár-u. 7.
10-10 **Klosterneburg-Bécs.**

Magyar élet- és járadék-biztosító intézet

MINT SZÖVETKEZET

Budapest, V., Akadémia-utca 3. szám.

Igazgató: Gróf Szapáry György, elnök madarasi dr. Beck Gyula, győmrői Győmrőy Aurél, báró Rudnyánszky József, Vargha Sándor.

Az intézeti szövetségi alapra lévén fektetve, az összgyűlés a biztosított tagok tulajdonát képezi és annak 70%-a a teljesített díjfelvételek arányában a tagok között felosztatik.

Az intézet az életbiztosítás összes neveit művelni jutányos díjak és előnyös feltételek mellett. Ajánlja különösen a halál esetére szóló biztosítást a család ellátására, a kölcsönös biztosítást a házastársak részére, a halál és elérése esetére szóló egyes biztosítást, kiházasítási biztosítást leányok részére, valamint fiúk ellátására katonai szolgálat esetére, nyugdíjbiztosítást különösen magánalkalmazottak részére.

A földbirtokos osztály igényeinek kielégítésére az intézet jelzálogbiztosítást is nyújt, mely lehetővé teszi, hogy a biztosított fél halálával a jelzálog-kölcsön törlesztetik és a birtok tehermentesen száll át az örökösökre.

Hövebb felvilágosításokkal készséggel szolgál az intézet igazgatósága és pancsovai képviselője:

Tantner Ferenc fia.

A Richter-féle Liniment. Caps. comp.
Horgony-Pain-Expeller
egy régi kipróbált házi szer, amely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölési alkalmaztatik közönségnél, csúszlós és meghűléseknél.
Intés. Silányabb utánzatok miatt bevasárláskor óvatossak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Forgalmaz: **Török József** gyógyszerésznél Budapest. **Richter F. Ad. és Társa,** csúszlós kir. udvari szállítók. **Rudolstadt.**

Kiadótulajdonos: Feymann Gyula.

165. szám
h.v. 1902.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 101. §-a értelmében ezenel köz-hírré teszi, hogy a temesvári kir. törvényszék 1902. évi 1358 számú végzése következtében **Dr. Fay Ignác** ügyvéd által képviselt **Budai Vilmos** javára **Dr. Karattur Arthur** és neje ellen 583 kor. 27 fill. s jár. erejéig 1902. évi február hó 13. foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felalfoglat és 1486 kor. becslött butorok, pénzes szekrény, képek és egyébektől álló ingóságok nyilvános árverésen eladhatók.

Mely árverésnek a pancsovai kir. járásbíró V. 125/2 1902. sz. végzése folytán 583 kor. 27 fill. tőkekövetelés, ennek 1901. évi december hó napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj — eddig összesen 84 kor. 25 fillérben bíróság már megállapított és 6 kor. 70 fill. árverés kifizetési költségek erejéig Pancsován adósként lakosán leendő eszközésére 1902. évi április hó 4. napjának d. e. 9 órája határidővel kitérítik azzal, hogy ezen napon alap és felalfoglatot követelési erejéig is — a meynyiben kielégítési jogot nyerve volna megtartatni fog es ahhoz a venni szándékozók oly meggyezéssel hivatnak meg, hogy az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108 §-a értelmében képzendő fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsárón alul is el foguak adatni. Kelt Pancsován, 1902. évi márcz. hó 10. napján.

Bossán,
kir. bírósági végrehajtó.

(Férflak ingyen kapnak)

olyan új találmány orvosságot, mely az elveszített erőt újra mehozza. Próba-csomagot s egy száz-oldalas könyvet postán; jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legmulatraméltóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezeket, a kik fiatal-kori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elveszített férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi-orvossággal a baj otthon gyógyítható s mindazok, a kik a fiatal-kori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges, csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt irhat a State Medical Institutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezeleés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próba-csomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyítható ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivétel nem tesz. Mindenki irhat érte bárhol magyarul, mire titoktartás mellett postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute, 98. Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Ameríka. A levelek mindig bérmentesítendőek.

Mc Cormick Harvesting Machine-Company.

(Chicago-i aratógépgyár.)

GRAND PRIX **P A R I S 1900-ban.**
Köveket aratógép, Fűkaszológép, Köszőrükészítők, „Daisy” marokrakó aratógép, Szénagyűjtő gereblye és Keveketőfonal, gyártmányai.
Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte. Oléso tartálék-
részek orlasi raktára. Tessék mintakönyvet kérni!
WILLIAM J. STILLMAN Évi termelés 302,000 gép **BUDAPEST,** igazgató, V. ker., Váci-ut 30. sz.

Nyom. Wittigshlager C.-nál Pancsován

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi angol Balzsamja

Egészségügyi hatóságilag megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek felszerelése kereskedelmi törvényileg bejegyzett mintavédelem alatt áll.
Ezen Balzsam belsőleg és külsőleg gyógyít. És pedig: 1.) Mint eddig elérhetetlen hatású gyógyszer a tüdő és a mell minden betegségeit; enyhíti a hurutot, és megszünteti a kivetést, csillapítja a fájást, t okozó köhögést és meggyógyítja még a régebbi keletű ifly. a bajokat is. 2.) Hatá a kiütött torokgyulladás, r-keletésnél és minden torokbetegségnél stb. 3.) Minden lázat alaposan elhajt. 4.) Meglepő gyorsan gyógyít gyomor-görcsöket, köhikét és gyomorszakgatást. 5.) Nyelvéhatású hashajtó és vértisztító szer. 6.) Tisztítja a veséket, megszünteti a hypochondriát és melancholiát, erősíti az étvágyat és az emésztést. 6.) Kitűnően szolgál fogfájásnál, odvas fogak, szájröghadás és minden fog- és szájbetegségnél, megszünteti a felbőgést, a száj és gyomorból eredő rossz szagot. 7.) Külsőleg használva mint csodálatos gyógyszer szolgál minden sebnél, hőpörösenél, szemölcsök, égési sebek, elfagyott tagok, rüh, var és kiütéseknél, megszünteti a főfájást, zúgást, szakgatást, köszvényt, fültájást stb. **Ügyeljünk mindenkor szorgosan a zöld apácza-védjegyre, a mint az itt ábrázolva van.** Hamisításoktól legjobban óvakodhatunk, ha egyenesen a gyárból hozatunk eredeti, behajlított kartonba helyezett 12 kis vagy 6 duplaüveget 4 koronáért, Bosznia és Hercegovinába 4 korona 60 fillérért bérmentesen szállítva Ausztria Magyarországra bármely postafiókására. Kevesebb mennyiség nem küldetik. A küldés csak az összeg előre utalványozása vagy részfizetés teljesítése esetén eszközölhetik.

Miért szenved ön? mikor biztos gyógyulásra nyújt kilátást ezen szer bármilyen sebnél, legyen az bármily régi s csaknem mindig elkerülhetők a fájdalmas és veszedelmes műtétek sőt amputációk is, ha

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi százlevelű rózsza (centifolia) kenőcsét

használjuk, mely rendkívül szívesen bír, s a sebek gyógyításában és a fájdalom csillapításában eddig utóérhetetlenül áll. A valódi százlevelű rózsza (centifolia) keskeny használat: gyermekágyasoknál je-entkezés mellgyulladásnál, a tejfolyás elrekedésénél, melkmenyesítésnél, orrbetűnél, mindenem régi bajoknál, felrepedezett lábak és lábcsárazkánál, sebeknél, sőtöllyásnál, dagadt és faszilánkok, homok és sőrét, útszél, kizsáras által való elavoltására; mindenféle dagadt, kizsáras, karbunkulus, ujanróvés, sőt rakkán is; ujjukozás, körömdeaganat, tályog, feltört lábak, mindenem égési sebek, elfagyott tagok, betegeknek fekvéstől keletkező sebek, nyakdagadatok, vérdaganatok, fildaganatok, és gyermekek azott sebei stb. stb. Széküldés csak az összeg előreutalványozása után történik. 2 tévely ára portóval, szállítólévéllél és csomagolással együtt: 3 korona 50 fillér. **Köszönőiratok eredeti példányokban nagy számban állanak készlet-kintésre.** Óva intem az érdeklődőket hatástalan hamisítványok megvételétől és kérem szigorúan ügyelni arra, hogy minden tételben a „Schutzengel-Apotheke des Thierry (Adolf) LIMITED in Pregrada” czégnél kell bejégetve lenni.

Ezen két, gyógyhatásában felülmúlhatatlan szer nincs soha a véte a megromlásnak, sőt ellenkezőleg, mind robb, annál értékesebb, és hatásosabb; nem szenvednek sem a hőesség sem a forró-ság behatása alatt, ennél fogva bármily évszakban szétküldhetők. Ezen két szer mindenem mindig javulást és segélyt eredményez, legalább is az orvos segélyének igénybevételeig. Természetesen mellőzni kell mindig más, hamisított okozor ajánlott értéket és hatá-nékiüli ügynevezett mindig éven két, rögtön bevált, ocsó és megbízható szer használatánál, melyeknek mint teljesen ártalmatlan, világos értesítés szerének, minden családán bármely eshetőségek előfordulásánál kézzelben kellene lenniük. A hol ezen szernek nem volnának kaphatók a fent leirt, valódiságot bizonyító védjeggyel ellát, a onné legészterűbb direkt rendelni a következő címzésre:

An Apotheker Thierry (Adolf) LIMITED Schutzengel-Apotheke in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.
Központi raktár Budapestben Török J. gyógyszerárban, Zágrábban Mittelbach S. gyógyszerárban és Bécsben Brady C. gyógyszerárban.

Szülőoltványok

szokványminőségben. 20-19
A legkiválóbb 42 bor- és csemefajtagban fajtisztán, teljes jóállással.

Élőkerítés.

Gleditschia esemeték és magvak. Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Oriás tövisű, igen gyorsan fejlődő süvénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmi-féle állat, meg az apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott útítési és kezelési utasítás mellékeltek. Ezer esemete elég 200 méterre. — Ára 6 ft.

Diócsemeték. Oriási földvelmet biztosító voltánál fogva, ennek te-nyesítése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Színes fénynyomatu főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzéken kívül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt címére ingyen és bérmentve küldetni kéri, mely ninesen az a ház, vagy család, a hol annak tartalmát haszonra né fordítanak, városban, falun pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is igen érdeklőben áll, kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Cím: „Érmelléki első szülőoltvány-telep” Nagy Gábor, Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.